

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-10-02
Besvaras senast
2024-10-24

Till statsrådet Benjamin Dousa (M)

2024/25:73 Akut stöd till västahariska flyktingläger

I Saharas öken lever sedan nästan 50 år tusentals västahariska flyktingar under allt svårare förhållanden. De västahariska flyktingarna flydde från Västahara i samband med Marockos illegala ockupation av landet 1975. Det är en ockupation som strider mot folkrätten, FN och den internationella domstolens vilja. Marockos ockupation fortgår alltjämt, och de västaharier som valt att bo kvar i landet utsätts för ständiga trakasserier och förföljelser. Situationen har ytterligare förvärrats av det krig som återigen blossat upp som ett resultat av att Marocko 2020 bröt den långa vapenvila som rått sedan 1990. De västaharier som bor i flyktinglägren vill inget hellre än att återvända, men då måste Marockos ockupation upphöra. Fram till dess har man inget val utan får stanna i något av de fem flyktinglägren.

Flyktinglägren kännetecknas av ogästvänliga förhållanden som omöjliggör storskaligt jordbruk och storskalig odling. På grund av det karga ökenlandskapet går det inte att täcka vare sig livsmedels- eller vattenbehoven på egen hand. Befolkningen är helt beroende av humanitärt bistånd från omvärlden för sin överlevnad. Det isolerade geografiska läget försvårar möjligheten till sysselsättning, och inkomstkällorna är små. Flyktinglägren klassas som den näst längsta flyktingsituationen i världen.

Nu minskar biståndet drastiskt samtidigt som allt fler flyktingar strömmar in i lägren från den befriade delen av Västahara som ett resultat av kriget. En svår situation riskerar nu att bli helt katastrofal.

World Food Programme, som funnits på plats i de västahariska flyktinglägren sedan 1980-talet, minskade i slutet av 2023 de månatliga matransonerna med 30 procent. Även UNHCR har minskat biståndet till flyktinglägren med 20 procent för 2024, något som direkt påverkar tiotusentals familjer.

En allvarlig matbrist uppstod under sommaren för den stora majoriteten av befolkningen i flyktinglägren. Nu har Röda Korset skurit ned matransonerna till ett minimum. Tre av fyra gravida och ammande kvinnor lider av svår anemi. En tredjedel av alla barn led av kronisk undernäring redan 2022, vilket en undersökning från UNHCR och World Food Programme visar. Under de två år som gått sedan dess har hälsoläget ytterligare försämrats.

Situationen har förvärrats ytterligare när flyktinglägren nyligen drabbades av

svåra skyfall och därmed översvämningar. Skolor, sjukhus och infrastruktur har skadats, och 350 familjer har förlorat sina hem, meddelar den västsahariska Röda Halvmånen. Skyfallen som pågått sedan augusti har förstört tält samt bostäder och byggnader, som är tillverkade av lera. Det västsahariska hälsoministeriet har förklarat Dakhla som ett katastrofområde. Situationen i flyktinglägren, som var mycket svår redan innan skyfallen, har nu blivit än mer akut.

Situationen blir alltmer akut på grund av matbristen och översvämningarna. På kort sikt behöver omvärlden öka det humanitära biståndet. I ett större perspektiv behöver Västsaharas rätt till självbestämmande infrias. Omvärlden kan inte tillåta att ett folk fördrivs till öknen, där de i ett halvt sekel görs beroende av bistånd.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga statsrådet Benjamin Dousa:

1. Kommer statsrådet att verka för att Sverige ska skicka akutstöd till de västsahariska flyktinglägren för att möta behovet av mat, medicin och andra förnödenheter i den akuta situation som nu råder i de västsahariska flyktinglägren?
2. Kommer statsrådet att verka för att regeringen ska garantera ett långsiktigt stöd till de västsahariska flyktinglägren för att möta de mer långsiktiga behoven av mat, medicin och andra förnödenheter?

.....

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch